

Kaupunginvaltuusto**Pöytäkirja**

Aika 22.05.2023 18:00 - 18:17

Paikka Fellmannian auditorio, Kirkkokatu 27

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Rostedt Juha	kv:n puheenjohtaja	
	Falk Sonja	kv:n 1. varapuheenjohtaja	
	Lehto Rami	kv:n 2. varapuheenjohtaja	
	Komu Pekka	kv:n 3. varapuheenjohtaja	
	Aaltonen Kalle	valtuutettu	
	Arvaja Pertti	valtuutettu	
	Bruneau Milla	valtuutettu	
	Harmaala Miina	valtuutettu	
	Heromaa-Karjalainen Siru	valtuutettu	
	Hildén Sirkku	valtuutettu	
	Hälinen Ville	valtuutettu	
	Kaasinen Hannu	valtuutettu	
	Kaikkonen Jouni	valtuutettu	
	Kari Mika	valtuutettu	
	Karjalainen Pasi	valtuutettu	
	Kastehelmi Minerva	valtuutettu	
	Kupiainen Anna Kaisa	valtuutettu	
	Laakso Jetta	valtuutettu	
	Lampinen Minna	valtuutettu	
	Lientola Elisa	valtuutettu	
	Lindqvist Marko	valtuutettu	
	Liukkonen Niko	valtuutettu	

Markkanen Marju	valtuutettu
McCarron Francis	valtuutettu
Mäkynen Maria	valtuutettu
Nieminen Erkki	valtuutettu
Nieminen Mira	valtuutettu
Niinistö Sari	valtuutettu
Oksanen Reijo	valtuutettu
Pakkanen Lasse	valtuutettu
Putula Toni	valtuutettu
Puusaari Riina	valtuutettu
Pykäläinen Jari	valtuutettu
Pääatalo Oskari	valtuutettu
Rahkonen Hannu	valtuutettu
Ratia Jorma	valtuutettu
Rissanen Jari	valtuutettu
Ruhberg Jukka	valtuutettu
Ruuska Sinikka	valtuutettu
Saloranta Tuija	valtuutettu
Seesvaara Eero	valtuutettu
Skinnari Ville	valtuutettu
Sorsa Tuomas	valtuutettu
Talja Martti	valtuutettu
Tapiola Juha	valtuutettu
Tuomaila Pasi	valtuutettu
Tuomi Maarit	valtuutettu
Vaara Ulla	valtuutettu
Vahter Merja	valtuutettu
Wallenius Jani	valtuutettu

Viinikka Anneli	valtuutettu	
Viljamaa Juha	valtuutettu	
Virta Sanna	valtuutettu	
Lindroos Mikko	varavaltuutettu	valtuutettu Anita Närhen tilalla
Salminen Vilma	varavaltuutettu	valtuutettu Eveliina Aaltosen tilalla
Pälli Markus	varavaltuutettu	valtuutettu Ida Rantasen tilalla
Sairomaa Tomi	varavaltuutettu	valtuutettu Tapani Ripatin tilalla
Erka Mika	varavaltuutettu	valtuutettu Raimo Kiljusen tilalla
Granlund Saija	varavaltuutettu	valtuutettu Ville-Veikko Elomaan tilalla
Päivä Matias	nuorisovaltuuston edustaja	
Timonen Pekka	kaupunginjohtaja	
Mäkinen Mika	konsernipalvelujohtaja	
Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	
Granqvist Tiina	sivistysjohtaja	
Virkkunen Pekka	lakiasiaintohtaja	
Hämäläinen Veera	viestintäjohtaja	
Kovero Anniina	hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	
Loippo Marja	valmistelusihteeri	

Nimi

Tehtävä

Lisätieto

Poissa	Aaltonen Eveliina	valtuutettu
	Elomaa Ville-Veikko	valtuutettu
	Kiljunen Raimo	valtuutettu
	Närhi Anita	valtuutettu
	Rantanen Ida	valtuutettu
	Ripatti Tapani	valtuutettu

Kaupunginvaltuuston puolesta

Juha Rostedt

Anniina Kovero

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Ulla Vaara

Jari Rissanen

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 31.05.2023

Anniina Kovero

hallintojohtaja

§	Otsikko	Sivu
§ 43	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	6
§ 44	Pöytäkirjan tarkastajat	7
§ 45	Kaupunginvaltuuston puheenjohtajiston vaali 2023-2025	8
§ 46	Kaupunginhallituksen vaali 2023-2025	12
§ 47	Valtuustoaloite: Lahden Keskustavisio 2030 liittyvien yksityiskohtien jatkokehittäminen	19
§ 48	Valtuustoaloite: Kuntosalimaksujen perimättä jättämisestä alle 18-vuotiailta	24
§ 49	Valtuustoaloite: Puistoruokailun järjestäminen kesäaikana alle 16-vuotiaille	32
§ 50	Talouden ja toiminnan seurantaraportti 1.1. - 31.3.2023	39
§ 51	Hallintosäännön muuttaminen	41
§ 52	Asemakaava ja asemakaavanmuutosehdotus A-2892, Okeroinen, Pirttiharju, Ala-Okeroistentien tiealueen muuttaminen kaduksi	58
§ 53	Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet	65

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 22.05.2023

§ 43

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kutsut tähän valtuuston kokoukseen oli julkaistu Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa 10.5. ja 17.5.2023. Kokouskutsut esityslistoineen oli toimitettu valtuutetuille, kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, kaupunginhallituksen jäsenille, kaupunginjohtajalle, kaupunginjohtajan varamiehelle, palvelualuejohtajille, kaupunginlakimiehelle ja nuorisovaltuuston edustajalle. Kun lisäksi nimenhuudossa todettiin saapuvilla olevan 59 valtuutettua, kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 22.05.2023

nro 4

§ 44

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin valtuutetut Ulla Vaara ja Jari Rissanen.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 22.05.2023

§ 45

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajiston vaali 2023-2025

1721/00.00.01.04/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anniina Kovero, p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Marja Loippo, p. 044 482 6057

Päätös

Kaupunginvaltuusto valitsi kaupunginvaltuuston puheenjohtajaksi Juha Rostedin (kok.), ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi Sonja Falkin (kd.), toiseksi varapuheenjohtajaksi Rami Lehdon (ps.) ja kolmanneksi varapuheenjohtajaksi Pekka Komun (sd.) ajalle 1.6.2023-31.5.2025.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginvaltuuston puheenjohtajan sekä ensimmäisen, toisen ja kolmannen varapuheenjohtajan ajalle 1.6.2023-31.5.2025.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 02.05.2023

§ 152

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

“Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginvaltuuston puheenjohtajan sekä ensimmäisen, toisen ja kolmannen varapuheenjohtajan ajalle 1.6.2023-31.5.2025.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa

Jäsenten toimikausi ja lukumäärä

Kuntalain (10.4.2015/410) 18 §:n mukaan valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia toimikaudekseen, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa. Valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla on läsnäolo- ja puheoikeus kunnanhallituksen kokouksessa.

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 1 §:n 1 momentin mukaan valtuustolla on kolme varapuheenjohtajaa. Sääntöjen 1 §:n 2 momentin mukaan puheenjohtajiston toimikausi on kaksi vuotta.

Vaalimenettely

Vaalien toimittaminen tapahtuu kuntalain (10.4.2015/410) 105 §:n mukaan seuraavasti:

”Vaalissa tulevat valituiksi se henkilö tai ne henkilöt, jotka ovat saaneet eniten ääniä.

Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisena, jos sitä vaatii läsnä olevista toimielimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisättynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan lähinnä ylempään kokonaislukuun.

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Suhteellista vaalia toimitettaessa sovelletaan, mitä kuntavaaleista vaalilaissa säädetään. Lisäksi valtuusto voi antaa määräyksiä vaalin toimittamisesta.

Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa. Vaali voidaan toimittaa suljetuin lipuin sähköisessä kokouksessa vain, jos vaalisalaisuus on turvattu.”

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Vaalin toimittamisesta on annettu tarkempia määräyksiä hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 4 luvussa.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote valitut, Kuntaliitto, aluehallintovirasto, luettelot

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 22.05.2023

§ 46

Kaupunginhallituksen vaali 2023-2025

1722/00.00.01.05/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anniina Kovero, p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Marja Loippo, p. 044 482 6057

Päätös

Kaupunginvaltuusto valitsi kaupunginhallitukseen toimikaudeksi 1.6.2023-31.5.2025 seuraavat kymmenen varsinaista jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä, sekä valitsi jäseniksi valituista puheenjohtajan, I varapuheenjohtajan, II varapuheenjohtajan ja III varapuheenjohtajan:

puheenjohtaja: Sirkku Hildén (sd.)

varajäsen: Maria Mäkynen (sd.)

I varapuheenjohtaja: Kalle Aaltonen (Pro Lahti)

varajäsen: Anita Närhi (Pro Lahti)

II varapuheenjohtaja: Jorma Ratia (ps.)

varajäsen: Tuomas Sorsa (ps.)

III varapuheenjohtaja: Milla Bruneau (kok.)

varajäsen: Jukka Ruhberg (kok.)

jäsen: Minna Lampinen (sd.)

varajäsen: Sanna Virta (sd.)

jäsen: Erkki Nieminen (sd.)

varajäsen: Tomi Sairomaa (sd.)

jäsen: Toni Putula (kok.)

varajäsen: Ida Rantanen (kok.)

jäsen: Mira Nieminen (ps.)

varajäsen: Maarit Tuomi (ps.)

jäsen: Jouni Kaikkonen (vihr.)

varajäsen: Jani Uhrman (vihr.)

jäsen: Martti Talja (kesk.)

varajäsen: Jari Rissanen (kesk.)

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto valitsee 10 kaupunginhallituksen jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen ajalle 1.6.2023-31.5.2025.

Samalla kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginhallituksen jäsenistä näiden toimikaudeksi kaupunginhallituksen puheenjohtajan sekä kolme varapuheenjohtajaa.

Vielä kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 02.05.2023

§ 153

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto valitsee 10 kaupunginhallituksen jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen ajalle 1.6.2023-31.5.2025.

Samalla kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginhallituksen jäsenistä näiden toimikaudeksi kaupunginhallituksen puheenjohtajan sekä kolme varapuheenjohtajaa.

Vielä kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa

Jäsenten toimikausi, lukumäärä ja vaalimenettely

Kuntalain (10.4.2015/410) 32 §:n mukaan toimielimen jäsenet valitaan valtuuston toimikaudeksi, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi, tai jäljempänä toisin säädetä. Jos toimielin valitsee jaoston jäsenet, se päättää samalla heidän

toimikaudestaan. Edellä 30 §:n 3 momentissa tarkoitettut toimikunnat asetetaan enintään sen asettaneen toimielimen toimikaudeksi. Kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan, muiden lautakuntien ja valiokuntien jäsenet valitaan kesäkuussa pidettävässä valtuuston kokouksessa.

Kuntalain (10.4.2015/410) 18 §:n mukaan valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia toimikaudekseen, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa. Valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla on läsnäolo- ja puheoikeus kunnanhallituksen kokouksessa.

Kaupungin hallintosäännön yleisten määräysten I luvun 2 §:n mukaan kaupunginhallituksessa on 10 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Hallintosäännön kaupunginhallituksen toimialaa koskevien erillissääntöjen 1 § 1 momentin mukaan kaupunginhallituksen toimikausi on kaksi vuotta.

2 momentin mukaan valtuusto valitsee kaupunginhallituksen jäsenten keskuudesta näiden toimikaudeksi kaupunginhallituksen puheenjohtajan sekä kolme varapuheenjohtajaa.

Vaalissa noudatetaan samaa menettelyä kuin edellä valtuuston puheenjohtajiston vaalissa.

Kelpoisuusehdot

Lähtökohtana on, että henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen valtuustoon, ei ole vaalikelpoinen myöskään kaupunginhallitukseen. Sen lisäksi kaupunginhallitusta koskee joukko tiukempia rajoituksia.

Vaalikelpoisuus valtuustoon määräytyy kuntalain (10.4.2015/410) 72 §:n mukaan seuraavasti:

Vaalikelpoinen valtuustoon ei ole:

- 1) valtion virkamies, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä;
- 2) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii kunnanhallituksen tai lautakunnan tehtäväalueen johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavassa vastuullisessa tehtävässä;
- 3) kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön;
- 4) kuntayhtymän jäsenkunnan valtuuston osalta kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön.

Edellä tarkoitettussa palvelussuhteessa oleva on vaalikelpoinen valtuutetuksi, jos palvelussuhde päättyy ennen kuin valtuutettujen toimikausi alkaa.

Vaalikelpoisuutta kaupunginhallitukseen rajoitetaan kuntalain 73 §:ssä seuraavasti:

Vaalikelpoinen kunnanhallitukseen on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) välittömästi kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö;

2) henkilö, joka on kunnanhallituksen tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;

3) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta;

4) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisessa kunnassa huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Enemmistön kunnanhallituksen jäsenistä on oltava muita kuin kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä.

Edellä 1 momentin 4 kohtaa ei sovelleta kunnan määräysvallassa olevan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäseniin.

Tasa-arvolain vaalille asettamat vaatimukset

Kaupunginhallituksen jäsenten vaalissa on otettava huomioon tasa-arvolain 4a §:n 1 momentti:

"Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu."

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Prosenttiosuutta laskettaessa perustana on puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä.

10-jäsenisessä kaupunginhallituksessa miehiä ja naisia on oltava vähintään suhteessa 10-4.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote valitut, kh, kuntaliitto, aluehallintovirasto, luettelot

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 22.05.2023

§ 47

Valtuustoaloite: Lahden Keskustavisio 2030 liittyvien yksityiskohtien jatkokehittäminen

7900/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Suunnittelujohtaja Petri Honkanen, p. 050 559 4160

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 15.05.2023

§ 161

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon

tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 26.04.2023

§ 45

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutettu Tuomas Sorsa ja 21 muuta valtuutettua 15.11.2021:

”Keskustavisio 2030 on koonti Lahden ydinkeskustan tulevaisuudenkuvasta. Keskustavisiossa otetaan kantaa keskusta-alueen elinvoimaan, vetovoimaan ja viihtyisyyteen liittyviin yksityiskohtiin. Aikaisemmin kokonaisuudesta käytettiin termiä "LIISU", jolla se myös ison osan ihmisten puheissa edelleen tunnetaan. Keskustavision tavoitteet ovat osittain hyviä ja Lahden alueen keskustaa tuleekin kehittää eteenpäin yrittäjien, asukkaiden ja muiden toimijoiden näkemykset huomioiden.

Lahden Perussuomalaiset katsovat, että useiden kymmenien miljoonien eurojen investoinnit liikenne- ja palveluun ovat kustannustehottomia sekä tarpeettomia ja näin ollen niitä ei pidä myöskään toteuttaa. Investointien takaisinmaksua ei ole myöskään lukuisista tiedusteluista huolimatta pystytty osoittamaan aukottomasti. Myös poliisin, ensihoidon ja pelastusviranomaisten näkemykset pitäisi huomioida nykyistä paremmin.

Lahden Perussuomalaiset kannattavat vakaasti keskusta-alueen kehittämistä. Esimerkiksi joukkoliikenteen reittien jatkuva parantaminen, -liikenneturvaan liittyvien yksityiskohtien kehittäminen sekä Siltapuiston parkkiratkaisun kehittäminen ovat mm. sellaisia hankekokonaisuuksia, joita kannatamme ja joiden edistäminen on myös kuntalaisten näkökulmasta järkevää.

Aloite: Lahden Perussuomalaisten valtuustoryhmä esittää seuraavia muutoksia Lahden Keskustavisioon 2030:

1. Mannerheiminkadun kaistamääriä ei muuteta nykyisestä 2+2 kaistaisuudesta ja näin ollen Mannerheiminkatu säilyy kokonaisuudessaan nelikaistaisena
2. Mannerheiminkadun ja Vuoksenkadun välisen liittymän suunnittelusta ja toteutuksesta luovutaan
3. Saimaankadun silta/kansiratkaisua ei suunnitella eikä toteuteta
4. Vesijärvenkadun kaventamista nykyisestä kaistamäärästä ei oteta suunnitteluun eikä myöskään toteuteta
5. Linja-autoliikenteen päävaihtopysäkinä pidetään nykyinen sijainti
6. Sairaalanmäen kehitys ja Siltapuiston parkin korvaavat pysäköintiratkaisut suunnitellaan edellä esitetyt muutokset huomioiden
7. Liikenneturvaan liittyviä yksityiskohtia edistetään edellä esitetyt muutokset huomioiden
8. Joukkoliikenteen reittejä suunnitellaan ja kehitetään edellä esitetyt muutokset huomioiden"

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Lahden kaupunkiin kohdistuva kiinnostus on kasvanut merkittävästi hyvin lyhyen ajan kuluessa erityisesti elinkeinoelämän ja opetus- ja tutkimustoiminnan osalta. Myös Urheilukeskuksen sekä keskusta-alueelle sijoittuvien liikunta- ja tapahtumatilojen kehittämistyölle on tunnistettu kasvava tarve. Samaan aikaan kaupunkien välinen kilpailu on kiristynyt entisestään ja useat vertailukaupungit investoivat merkittävästi keskustojen ja niiden vetovoiman lisäykseen. Lahden keskusta maakunnan keskuksena tarvitsee pitkälle tulevaisuuteen ulottuvan selkeästi nykyistä rohkeamman kehityskuvan, joka huomioi ja yhteensovittaa muuttuneen tilanteen tarpeet.

Visiokuva muodostetaan laajalla joukolla yhteistyötahoja, kuten oppilaitokset ja oppilaat, elinkeino-, tapahtuma- ja matkailutoimijat, kiinteistöt, asukas yhdistys ja poliittiset päättäjät sekä kaupunkikonsernin edustajat.

Keskustavisiotyön organisointi on käynnistetty ja kokonaisuus tuodaan osallisten ja päättäjien käsittelyyn kevään aikana ja työtä jatketaan tiiviisti syksyn aikana. Päätöksentekoon keskustavision on tarkoitus saattaa vuodenvaihteessa 2023–2024.

Valtuustoaloitteen kohdassa 6. Sairaalanmäen kehitys ja Siltapuiston parkin korvaavat pysäköintiratkaisut suunnitellaan edellä esitetyt muutokset huomioiden on ratkaisu jo linjattu. Lahden pysäköinti Oy saneeraa Siltapuiston pysäköintitalon. Sairaalanmäen kaavahanke jatkaa Siltapuistosta erillään ja sen edellyttämä pysäköinti ratkaistaan tontilla erikseen kuvatulla tavalla.

Valtuustoaloitteen kohta 7. Liikenneturvaan liittyviä yksityiskohtia edistetään edellä esitetyt muutokset huomioiden osalta liikenneturvallisuutta edistäviä toimepiteitä edistetään jatkuvana työnä.

Uuden keskustavision laadinnan ollessa käynnissä valtuustoaloitteessa kuvattuihin muihin toimenpiteisiin otetaan kantaa keskustavision toimenpideohjelmassa vuodesta 2024 alkaen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: -

Liitteet

- 1 Liite: Valtuustoaloite Lahden Keskustavision 2030 liittyvien yksityiskohtien jatkokehittäminen

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 22.05.2023

§ 48

Valtuustoaloite: Kuntosalimaksujen perimättä jättämisestä alle 18-vuotiailta

7899/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Vt. liikuntajohtaja Markku Ahokas, p. 044 416 3629

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 15.05.2023

§ 162

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 26.04.2023

§ 38

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin kokouksessa asiakirjaan tehdyllä muutoksella.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajanlautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Asian käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä esittelijä teki seuraavan muutoksen asiakirjaan “Valtuustoaloite: Kuntosalimaksujen perimättä jättämisestä alle 18-vuotiailta”:
- vastaukseen lisätään teksti: “Lisäksi ulkoliikuntapaikkojen yhteydessä on käytettävissä kuntosalilaitteita maksutta”.

Lautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän tekemän muutoksen asiakirjaan “Valtuustoaloite: Kuntosalimaksujen perimättä jättämisestä alle 18-vuotiailta”.

Perusteluosa

Valtuutettu Oskari Päätaalo ja 18 muuta valtuutettua:

”Valtuutetun aloiteoikeutta käyttäen, me allekirjoittaneet esitämme, että kaupungin kuntosalien käyttömaksut alle 18-vuotiailta sekä opiskelijoilta poistetaan.

Valtion liikuntaneuvoston tuottamassa, lasten ja nuorten liikkumista mitanneessa LIITU-tutkimuksessa 2020 paljastuu, että vain hyvin harva nuori liikkuu liikuntasuosituksen mukaisesti. Esimerkiksi tutkimuksen liikemittarilaskennan mukaan lukiolaisista ainoastaan 2,6 prosenttia harrasti liikuntaa tunnin päivässä. 49%:lle nuorista riittävän liikunnan esteenä oli harrastusten kallis hinta. Syyttävän sormen ei silti sovi osoittaa nuoria, puhelimia tai tietokonepelejä, vaan on todettava, että konkreettiset ja mielekkäät liikuntamahdollisuudet ovat vähissä. Kaikki eivät halua tai voi harrastaa tavoitteellista urheilua. Nuorille on kyettävä tarjoamaan myös mielekkäitä omaehtoisen liikkumisen tapoja.

Kuntosalien maksuttomuus toisi selkeän ja saavutettavan liikuntamahdollisuuden nuorille. Maksuttomuus edistäisi Lahden kaupungin harrastustakuu-lupausta: kaupungin maksuttoman kuntosalin kokeileminen voi innostaa aloittamaan uuden harrastuksen, joka edistää terveyttä ja tuo merkityksellisyyttä. Käyttömaksujen poistuessa aiheutuva tulojen väheneminen tulisi nähdä koko kaupungin palveluiden yksinkertaistamisena ja kulujen vähentämisenä, sillä aktiivisesti liikkuvat ihmiset tarvitsevat tunnetusti vähemmän palveluita elämänsä aikana.

Maksuttomia vuoroja on yksittäisissä paikoissa jo nyt, mutta niistä ei ole tiedotettu nuorille, eikä ajankohdat ole tyypillisesti nuorille sopivia.

Maksuttomuus on siis selkeä signaali osoittamaan nuorten olevan tervetulleita liikkumaan, kehittymään ja voimaan hyvin.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Lahdessa toisen asteen oppilaitoksissa ja korkeakouluissa opiskelee yli 20 000 nuorta. Korkeakouluopiskelijoiden määrä on kasvamassa.

Oppilaitokset tarjoavat opiskelijoilleen mahdollisuuksia maksuttomaan kuntosaliharjoitteluun tiloissaan. Lahden lyseon kuntosali on auki arkisin klo 6.30 - 20.00 sekä viikonloppuisin kello 9 – 15, myös loma-aikoina. Lahden lukio Gaudian kuntosali on opiskelijoiden käytössä niinä aikoina, kun ulko-ovet ovat auki. Koulutuskeskus Salpauksen Keskustakampuksella ja Vipusenkadun kampuksella olevat liikuntasalit ovat arkipäivisin lukujärjestyksen mukaisessa liikuntakäytössä, iltaisin ja viikonloppuisin ne on vuokrattu urheiluseurojen ja yhteisöjen käyttöön. Muina aikoina kuntosalit ovat veloituksetta opiskelijoiden käytössä. LAB-ammattikorkeakoulu tarjoaa opiskelijoilleen 30 euron lukukausihintaan liikuntapassin, joka sisältää kuntosalin käytön, oikeuden osallistua pallovuoroille sekä ryhmäliikuntatunnit.

Lisäksi ulkoliikuntapaikkojen yhteydessä on käytettävissä kuntosalilaitteita maksutta.

Lahden kaupunki tarjoaa maksuttomia kuntosalivuoroja seuraavasti:

Mäkikatsomon kuntosalin maksuttomat vuorot:

kevätkausi 2.1.- 7.5.2023:

- ma klo 7.00 -9 .00
- ke klo 7.00 – 9.00

- pe klo 7.00 - 9.00 ja klo 15.00 - 20.30
- la klo 8.00 - 15.30 su klo 8.00-15.30
- Huom! Kesäisin maauimalan maksu.

Lotilan koulun maksuttomat yleisövuorot:

- ti klo 7.00 – 9.00 ja klo 14.00 – 21.00
- ke klo 14.00 – 21.00
- to klo 7.00 – 9.00
- pe klo 7.00 – 9.00 ja 14.00 – 21.00
- la klo 9.00 – 12.00
- su klo 12.00 – 18.00

Ahtialan työväentalon kuntosalin maksuttomat aukioloajat:

- maanantaista torstaihin ilta-aikaan 17.00-20.00.
- Huom! Kesä-heinäkuussa maksuttomat ilta-ajat eivät ole käytössä.

Lahden uimahallien kuntosalit:

Lahden yläkoululaiset ja lukiolaiset pääsevät maksutta uimaan ja kuntosalille kevätkauden 2023 aikana.

- Maksuttomat uinti- ja kuntosaliajat eri arkipäivinä ja eri halleissa sisäänpääsyaika klo 14.00 – 16.00 ja hallissa oloaika klo 14.00 – 17.00
- tiistaisin Kivimaan ja Saksalan uimahalleissa
- torstaisin Lahden Uimahallissa ja
- perjantaisin Nastolan uimahallissa.

Eläkeläisten liikuntaryhmät (klo 6.00-13.00). Jokaisessa uimahallissa yksi aamupäivä, joka varattu eläkeläistä/liikuntarajoitteista liikuntaryhmille (noin 300 liikkujaa/uimahalli/ eläkeläisten aamupäivät).

- Lahden Uimahalli maanantai
- Nastolan uimahalli tiistai
- Kivimaan uimahalli torstai
- Saksalan uimahalli perjantai

Muina uimahallien aukioloaikoina kuntosalit ovat vapaasti käytettävissä. Eläkeläisten, opiskelijoiden, työttömien ja varusmiesten 4,50€:n kuntosalin kertamaksuun ja sarjakortteihin sisältyy myös uimahallin sisäänpääsymaksu.

Sarjalippujen lisäksi on mahdollista ostaa puolen vuoden tai vuoden kausikortteja, jotka ovat voimassa ostopäivästä. Sarja- ja vuosikortteilla pääsee uimaan kaikkiin neljän uimahallin kuntoallille ja uimaan. Ahkera vuosikortin ostanut opiskelija, uinti- ja kuntosalin harrastaja, joka käyttää

palveluita 300 päivänä, maksaa käyntikerrastaan 0,5€. 12 kk kortti maksaa 150 €.

Mikäli sisäänpääsymaksujen suuruus laskettaisiin todellisten uimahallien+kuntosalien käyttökustannuksien mukaan, sisäänpääsymaksut olisivat keskimäärin noin 12,50 €/asiakas.

Ilmaisten ja tuettujen kuntosalivuorojen osalta on mahdollista tiedotusta lisätä mm. kotisivujen kautta sekä hyödyntäen Lahden kaupungin some-viestintää. Mahdollista on myös käyttää koulujen tietotuskanavia hyväksi nykyisten kuntosalien käyttömahdollisuuksista.

Maksuton kuntosalikäynti nähdään tärkeänä tukena omasta hyvinvoinnista huolehtimiseen. Maksuttomiin kuntosalikäynteihin oikeuttava etuus kuitenkin alentaisi liikuntapalveluiden tulokertymää merkittävästi seuraavan arvion mukaisesti opiskelijan kertalipun 4,50€:n arvolla

100 kävijää 2 kertaa viikossa 900,00€ -> 39 600,00€/44 viikkoa

100 kävijää 3 kertaa viikossa 1350,00€ -> 59 400,00€/44 viikkoa

200 kävijää 2 kertaa viikossa 1800,00€ -> 79 200,00€/44 viikkoa

200 kävijää 3 kertaa viikossa 2700,00€ -> 118 800,00€/44 viikkoa

Huomioiden liikuntapalveluiden tulokertymätavoitteet ja muut vastaavaa etuutta tavoittelevat ryhmät Lahden kaupungin ei ole mahdollista tarjota alle 18-vuotiaille ja opiskelijoille maksuttomia kuntosalikäyntejä ilman kutakin ryhmää koskevia tulokertymätavoitteiden alennuksia koskevia

erillisiä päätöksiä talousarviokäsittelyn yhteydessä. Liikuntapalveluiden tulokertymätavoitteet ovat tällä hetkellä korkeat suhteessa nykyiseen käyttöön ja hinnoitteluun.

Tiedotusta nuorille käytettävissä olevista palveluista parannetaan.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

- 2 Valtuustoaloite kuntosalimaksujen perimättä jättämisestä alle 18-vuotiailta_peit

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 22.05.2023

§ 49

Valtuustoaloite: Puistoruokailun järjestäminen kesäaikana alle 16-vuotiaille

3546/00.01.01.03/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Opetus- ja kasvatusjohtaja Virve Jämsén, p. 044 716 1328

Päätös

Kaupunginvaltuusto palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Käsittely

Keskustelun kuluessa valtuutettu Siru Heromaa-Karjalainen teki seuraavan palautusehdotuksen:

”Esitän, että aloite palautetaan uudelleenkäsittelyyn saatesanoilla: aloitevastauksesta tulee käydä selkeämmin ilmi eri järjestöyhteistyökumppanit, heidän mahdollisuudet järjestää puistoruokailua Lahden alueella sekä tämän pohjalta kustannuslaskelmia. Tämän lisäksi alueellisen tasa-arvon takaamiseksi vastauksessa tulee olla selkeämmin otettu kantaa siihen, missä muissakin puistoissa kuin Launeen perhepuistossa ruokailua voidaan realistisesti järjestää ja selvittää sen kustannuksia.”

Ehdotusta kannatettiin.

Julistettuaan keskustelun asian palauttamisen osalta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Heromaa-Karjalainen mm. valtuutettu Kalle Aaltosen kannattamana oli tehnyt edellä mainitun kannatetun ehdotuksen asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen valtuusto hyväksyi yksimielisesti valtuutettu Heromaa-Karjalaisen tekemän palautusehdotuksen.

Näin ollen kaupunginvaltuusto palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 15.05.2023

§ 163

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Käsittely

Puheenjohtaja Sirkku Hildén ja jäsen Minna Lampinen ilmoittivat olevansa esteellisiä. Esteellisyydet todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 5 kohdan perusteella.

Sirkku Hildén ja Minna Lampinen poistuivat asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Puheenjohtajana tämän pykälän aikana toimi I varapuheenjohtaja Kalle Aaltonen ja pöytäkirjan tarkastajana varajäsen Jari Rissanen.

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 25.04.2023

§ 41

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Lahden sosialidemokraattinen valtuustoryhmä 13.6.2022:

”Me allekirjoittaneet, valtuutetun aloiteoikeutta käyttäen esitämme, että Lahden kaupunki selvittää minkälaiset mahdollisuudet Lahdessa olisi järjestää puistoruokailua kesäaikaan alle 16-vuotiaille. Tavoitteena tulee olla etenkin pienituloisten perheiden tukeminen kesäaikana, kun koulut ovat kiinni. Kesäaika on monelle pienituloiselle perheelle vaikeaa aikaa, ja puistoruokailun kautta tarjottu ruoka saattaa olla päivän ainoa lämmin

ruoka. Lisäksi puistoruokailu tarjoaa mahdollisuuden sosiaalisiin kontakteihin ja matalan kynnyksen kohtaamiseen.

Lahden eteläinen kumppanuuspöytä on tänä kesänä mukana tukemassa puistoruokailua, joka toteutetaan järjestöyhteistyössä Launeen perhepuistossa kolmena päivänä kesäkuun aikana. Tampereen kaupunki järjesti viime kesänä pilottiruokailun, joka laajeni tänä vuonna koskemaan viittä eri paikkaa Tampereen alueella neljänä päivänä viikossa. Muissa isoissa kaupungeissa, kuten Helsingissä, puistoruokailua on järjestetty jo 1940-luvulta lähtien arkipäivisin.

Esitämme, että Lahden kaupunki selvittää, miten Lahdessa voitaisiin järjestää useampana päivänä viikossa kesäaikana puistoruokailu siten, että kaikilla lahtelaisilla alueilla olisi lapsiperheiden mahdollisuus osallistua puistoruokailuun. Alueet voisivat olla esimerkiksi kumppanuuspöytien aluejakomallin mukaiset. Selvityksessä tulee arvioida, miten puistoruokailu voitaisiin toteuttaa järjestöyhteistyössä. Lisäksi tulee arvioida puistoruokailun kustannuksia sekä vaikutuksia sosiaalisesta näkökulmasta. Selvityksessä tulee hyödyntää tänä kesänä järjestettävän kokeilun tuloksia.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Kesällä 2022 puistoruokailukokeilun järjestivät yhteistyössä Lahden lapsiperheiden kohtaamispaikkaverkosto. Mukana olivat Lahden seurakunta, Lahden ensi- ja turvakotiyhdistys ry, Lahden Diakonialaitos, Päijät-Hämeen hyvinvointialueen lapsiperheiden arjen tuen palvelut, Mannerheimin lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry, etelä alueen kumppanuuspöytä, avoin varhaiskasvatus ja etelän alueen aluekoordinaattori.

Puistoruokailua järjestettiin kolmena päivänä (8.6, 1.6 ja 22.6) ja jokaisella kerralla jaettiin 200 keittoannosta. Ruokailun järjestämipaikkana toimi Launeen perhepuisto, joka on sijainniltaan keskeinen ja tunnettu, tarjoten myös valmista oheistoimintaa monen ikäisille lapsille ja nuorille.

Puistoruokailun järjestämismahdollisuuksia kesällä 2023 on kartoitettu. Lahden lapsiperheiden kohtaamispaikkaverkosto tulee järjestämään myös tulevana kesänä puistoruokailua vuoden 2022 käytäntöjä vastaavalla tavalla 200:lle henkilölle. Puistoruokailut on suunniteltu järjestettävän 7.6, 14.6 ja 21.6.

Puistoruokailun järjestämisessä tarvitaan ruokakustannusten lisäksi riittävä määrä henkilökuntaa. Mikäli ruokaa jaetaan esimerkiksi kaksisataa annosta ja jakoaika on kaksi tuntia, arvioitu tarvittava henkilökuntamäärä on kolmesta neljään työntekijään. Lisäksi ruokailun järjestämiseen tarvitaan mm. elintarvikelupa ja henkilö, joka koordinoi kokonaisuudessaan puistoruokailun järjestämistä.

Keskeiseksi ruokailun järjestämipaikaksi on koettu Launeen perhepuisto. Perhepuiston sijainti on keskeinen sekä tunnettu kaupunkilaisten keskuudessa ja palvelee näin ollen eri asuinalueen lapsiperheitä. Siellä on tarjolla myös monipuolista oheistoimintaa monen ikäisille lapsille ja nuorille. Kesällä 2022 oli puistoruokailupäivinä myös toimijoiden järjestämää ohjelmaa ja kävijöillä oli mahdollisuus kohdata alueellisia lapsiperhetoimijoita. Launeen perhepuiston puitteet antavat hyvät mahdollisuudet sosiaalisiin kontakteihin niin kuntalaisten kesken kuin myös eri järjestöjen työntekijöille ihmisten kohtaamiseen, keskusteluun ja tukeen.

Aloitteessa yhtenä tavoitteena oli pienituloisten perheiden tukeminen kesäaikana. Jo viime kesän kokemuksen perusteella voidaan todeta, että

tämän kaltaisella puistoruokailulla saavutetaan aloitteessa mainittu kohdejoukko verrattain hyvin.

Kustannuksien kartoittamiseksi pyydettiin tarjous kouluille ja päiväkodeille ruokaa tuottavalta Päijät-Hämeen Ateriapalvelu Oy:ltä.

Annoksen hinta vaihtelee 1,70 € - 3,50 € välillä/ annos, alv. 0 %.

- Edullisempi annos sisältää keiton, leivän, ruokajuomana vesi, ruokailijat tuovat omat ruokailuastiat.
- Kalliimpi annos sisältää keiton/ laatikkoruoan ja salaatin, leivän ja maidon sekä kertakäyttöastiat.

Lisäksi kustannuksia tulee kuljetuksesta 20 euroa/ kerta. Minimianneos tilauksille on 30 annosta/ kerta.

Mikäli puistoruokailu järjestettäisiin 200 henkilölle, tulisi edullisemman annoksen mukaisen tarjoilun kustannuksiksi 360 €/kerta ja kalliimman annoksen mukaisen tarjoilun kustannuksiksi 720 €/kerta. Jos puistoruokailu järjestettäisiin koulun loma-ajalla (ma-pe) 3.6.-8.8 2024 yhteensä 200:lle henkilölle, olisivat kustannukset edullisemman annoksen tarjoilusta 15 120 euroa ja kalliimman annoksen tarjoilusta 30 240 euroa. Kustannuksissa tulisi myös huomioida, että koko kesän ajan (ma-pe) järjestettävä ruokailu edellyttäisi merkittävästi enemmän henkilöstöresursseja ruokailun järjestämiseksi. Kolmannen sektorin työvoimaresursseilla ruokailuja ei olisi joka päivä mahdollista järjestää. Näin ollen kaupungin tulisi varautua rekrytoimaan henkilöstöä kesäruokailun järjestämiseksi. Mikäli puistoruokailu järjestettäisiin jokaisella kolmella alueella, kasvaisivat ruokakustannukset ja työntekijöiden tarve oleellisesti.

Säännöllisen, koko kesän ajan järjestettävä puistoruokailu vaatisi usean henkilön työpanoksen tapahtuma-aikana sekä henkilöresurssin ruokailun

järjestämisen koordinoitiin Lahden kaupungin organisaatiosta. Lasten ja nuorten kasvun vastuualueen budjetista ei ole osoitettavissa määrärahoja ruokatarjoilun kustannusten kattamiseksi ja tarvittavan henkilöstön rekrytoimiseksi. Lahden kaupungin varhaiskasvatus tarjoaa kuitenkin Launeen perhepuiston tilat kesällä 2023 puistoruokailun järjestämiseen 7.6, 14.6 ja 21.6, Lisäksi lasten ja nuorten kasvun vastuualue osallistuu aluekoordinaattorin työpanoksella Lahden lapsiperheiden kohtaamispaikkaverkoston puistoruokailun järjestämiseen edellä mainittuina päivinä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

- 3 Valtuustoaloite: Puistoruokailun järjestäminen kesäaikana alle 16-vuotiaille

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 22.05.2023

§ 50

Talouden ja toiminnan seurantaraportti 1.1. - 31.3.2023

1387/02.00.01.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky, p. 050 383 6502

Controller Minna Vilen, p. 044 790 9329

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee Lahden kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportin 1.1.-31.3.2023 tiedokseen.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 15.05.2023

§ 165

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee Lahden kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportin 1.1.-31.3.2023 tiedokseen.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee Lahden kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportin 1.1.-31.3.2023 tiedokseen.”

Perusteluosa

Konsernipalvelut on valmistellut talouden ja toiminnan seurantaraportin 1.1.–31.3.2023. Neljännesvuosittain raporttiin liitetään myös Lahti-konsernin välitilinpäätös ja tytäryhteisöjen osavuositarkastukset. Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen ja lähettää sen edelleen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: -

Liitteet

4 Talouden ja toiminnan seurantaraportti tammi-maaliskuu 2023

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 22.05.2023

§ 51

Hallintosäännön muuttaminen

1042/00.01.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Lakiasiaainjohtaja Pekka Virkkunen, p. 044 416 3072

Sivistysjohtaja Tiina Granqvist, p. 050 383 6574

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää muuttaa hallintosääntöä perusteluosassa kerrotuin tavoin niin, että muutokset tulevat voimaan heti pöytäkirjantarkastuksen jälkeen.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 15.05.2023

§ 168

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto päättää muuttaa hallintosääntöä perusteluosassa kerrotuin tavoin niin, että muutokset tulevat voimaan heti pöytäkirjantarkastuksen jälkeen."

Perusteluosa

Hallintosäännön yleinen osa

Ehdotetaan sääntöön seuraavia muutoksia

3 §:n kappaleet 4 ja 5:

Siltä osin kuin asiasta ei ole määrätty hallintosäännössä Konsernihallinnon, palvelualueiden ja taseyksikköjen organisaatiosta ja tehtävistä voidaan määrätä kaupunginhallituksen tai ao. lautakunnan hyväksymässä toimintasäännössä. Organisaatio voidaan jakaa vastuualueisiin, palveluyksikköihin ja toimintayksikköihin tai edellä mainittua organisaatiotasojärjestystä noudattaen vain johonkin tai joihinkin näistä.

Lisäksi perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluyksikkö voidaan jakaa toiminta-alueisiin. Vastuualuetta johtaa vastuualuejohtaja, palveluyksikköä palveluyksikön esimies, toiminta-alueen palvelupäällikkö ja toimintayksikköä toimintayksikön esimies. Alimmalla käytetyllä organisaatiotasolla voi olla vielä yksi alempi esimiestaso henkilöstöasioita varten.

Siltä osin kuin asiasta ei ole määrätty hallintosäännössä tai toimintasäännössä kaupunginjohtaja, palvelualuejohtaja, taseyksikön johtaja, vastuualuejohtaja sekä palveluyksikön, toiminta-alueen ja toimintayksikön esimies päättävät johtamansa yksikkönsä organisaatiosta ja tehtävistä sekä yksikkönsä työvoiman käytöstä. Kaupunginhallitus voi päättää konsernihallinnon, palvelualueiden ja taseyksikköjen välisestä tehtäväjaosta silloin, kun niitä koskevista säännöistä ei muuta ilmene.

Perustelut: Sivistyslautakunta on 25.4.2023 kokouksessaan § 38 esittänyt kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy esitetyn muutoksen hallintosääntöön. Perusteluna perusopetuksen hallinnollisen ja esimiestyön resurssien tarkoituksenmukainen kohdentaminen sekä riittävyden parantaminen, vastuunjaon selkeyttäminen ja kehittämistyön tehostaminen.

8 §:n 1 kappale:

Kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen nuorisovaltuuston, joka koostuu vuosittain valittavista jäsenistä ja varajäsenistä (koulujen ja 2. asteen oppilaitosten oppilaskuntien edustajat sekä yleiskokousedustajat) nuorisovaltuuston sääntöjen mukaisesti. Jäsenistä vähintään yhden tulee olla kaupunkikeskuksesta ja yhden aluejohtokunnan alueelta.

Nuorisovaltuusto toimii sivistyksen palvelualueella, joka huolehtii nuorisovaltuuston toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuuston tehtävät ovat kuntalain (410/2015) mukaiset.

Perustelut: Aluejohtokunta on lakkautettu 1.8.2021, joten määritelmästä on syytä luopua.

Hallintosäännön yleisen osan 30 § ja 31 § sekä kaupunginvaltuustoa koskevan osan 1 §, 1 a § ja 15 §

Muutetaan virkanimikkeet seuraavasti: kaupunginsihteerin muutetaan hallintojohtajaksi ja kaupunginlakimies lakiasiaintohtajaksi.

Perustelut: Virkanimikkeet ovat muuttuneet.

31 §:n loppuun lisätään:

Mikäli lausuntopyyntö koskee kuitenkin vain tietyn vastualueen tai palvelualueen tehtäväkenttää antaa lausunnon ao. vastuualuejohtaja tai palveluyksikön esimies.

Perustelut: Vastaava kirjaus nykyään sivistyksen palvelualueen osiossa. Tarkoitus on, että teknisiä seikkoja koskevia lausuntoja ei tarvitsisi tuoda kaupunginhallitukseen tai lautakuntaan.

32 §:n 2 kappale:

Konsernihallinnon talouspalvelut-yksikkö vastaa hankintojen ohjauksesta sekä mm. strategisten, sosiaalisten ja innovaatiotavoitteiden ottamisesta huomioon hankinnoissa.

Konsernihallinnon palvelualueen talouspalvelut yksikkö vastaa hankintojen sekä strategisten, sosiaalisten ja innovaatiotavoitteiden ohjauksesta

Perustelut: Sanamuotojen päivittämistä.

40 §:n 1. kappale:

Rahatoimeen kuuluvat kaupungin maksuliikenteen, rahoitusomaisuuden, käyttöomaisuusarvopapereiden, muiden pitkäaikaisten sijoitusten, vieraan pääoman sekä maksuvalmiuden suunnittelu ja hoito sekä kaupunkikonsernin keskitettyä rahoitushuoltoa hoitavan sisäisen pankin toiminnasta sisäisestä rahoitustoiminnasta huolehtiminen.

Perustelut: Terminologian päivittämistä.

41 § Valtionosuudet Valtionavut

Valtiovarainministeriö myöntää kunnan peruspalvelujen valtionosuuden ja korvauksen veroperustemuutoksista johtuvista verotulomenetyksistä hakemuksetta viimeistään varainhoitovuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä.

Valtionosuuksien kustannustenjaon tarkistuksessa käytettävien Valtiokonttorin ja Opetushallituksen keräämien kunnan vastuulla olevien tietojen oikeellisuudesta ja niiden tarkistamisesta vastaa kukin palvelualue.

Vastuu valtionosuuksien anomisesta valtionavustusten hakemisesta ja niiden toteutumisen tarkkailusta seurannasta ja raportoinnista on ao. toiminnasta vastaavalla toimielimellä tai johtosäännössä määrätyllä muulla viranomaisella, jonka on lähetettävä konsernihallinnolle tiedoksi jäljennös anomuksesta kopio hakemuksesta ja valtion viranomaisen siihen antamasta päätöksestä.

Perustelut: Sanamuotojen ja terminologian päivitystä.

Kokonaan uusi VII luku:

VII Luku**Toimivalta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa****51 § Normaalista toimivallasta poikkeaminen ja raportointi**

Hallintosäännön muiden lukujen toimivaltamääräyksistä voidaan poiketa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa ja välttämättömän syy

vuoksi silloin, kun päätöksentekoa ei kyetä normaalitoimivaltuuksin riittävällä tavalla järjestämään. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi henkeen ja terveyteen kohdistuvat uhat sekä elintärkeiden palveluiden keskeytymiseen, talouteen, kiinteistöihin, muuhun omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvat uhat, jotka aiheuttavat välittömän vaaran tai muun vakavan toiminnallisen tai taloudellisen riskin.

Kaupunginjohtaja voi käyttää poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa normaalista toimivallasta poikkeavaa päätösvaltaa kunnan palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi välttämättömän syyn vuoksi. Palvelualuejohtaja voi käyttää poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa normaalista toimivallasta poikkeavaa päätösvaltaa kunnan palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi omalla palvelualueellaan välttämättömän syyn vuoksi, ellei kaupunginjohtaja päättä asiasta. Kaupunginhallitukselle tulee raportoida tähän pykälään perustuvalla toimivallalla tehdyistä päätöksistä.

52 § Päätösvallan käyttöön ottaminen määrääjaksi kunnanhallituksen päätöksellä poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa

Kaupunginhallitus voi vahvistaa kaupunginjohtajan ja palvelualuejohtajan normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan määrääjäksi poikkeusoloissa sekä normaaliolojen häiriötilanteessa 51 §:ssä mainitun välttämättömän syyn vuoksi. Kaupunginhallitus voi – vahvistamisen sijaan – sekä ennen määrääjän päättymistä todeta, ettei normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käytölle ole enää perusteita.

53 § Kokouskutsun määrääjasta poikkeaminen

Toimielinten kokouskutsun lähettämisen määräajasta voidaan poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa poiketa päätöksenteon nopeuttamiseksi.

Perustelut: Kuntalain 90 §:ään on lisätty määräys, että hallintosäännössä tulee olla tarpeelliset määräykset hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelystä sekä valtuuston toiminnasta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Lisäesitys on Kuntaliiton mallisääntöjen mukainen.

Hallintosäännön yleisen osan taloustaulukko

Taulukkoon esitetään seuraavia muutoksia:

talousarvion tai käyttösuunnitelman mukaisen rakentamishankkeen toteuttamispäätös alaisensa yksikön osalta <ul style="list-style-type: none"> • > 500.000 € • <= 500.000 € sekä • hankintapäätökset kaikkien urakoiden osalta 			X	KYMPPLA	toimitilajohtaja, kaupunkiympäristön palvelualuejohtaja
--	--	--	---	---------	---

Perustelut: Kohdan selkeyttäminen.

Taloustaulukon irtaimen omaisuuden ja palveluiden luovuttaminen kohta

(kaupunginhallituksen alaisten taseyksiköiden tuottamien suoritteiden hinnoittelusta ja toimitusehdoista on määrätty kaupunginhallituksen johtosäännössä kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskevassa osiossa)

Perustelut: Korjataan vanhentunut termi.

<p>Maa-alueiden, rakennusten ja laitteiden hankinta, luovuttaminen tai vaihtaminen alaisensa yksikön osalta</p> <ul style="list-style-type: none"> > 350.000 €/päätös <= 350.000 €/päätös <p>Mikäli maa-alue ja sillä oleva rakennus ovat eri palvelualueiden hallinnassa, myyntipäätös kokonaisuudesta</p>			X	<p>KYMPLA</p> <p>KYMPLA</p>	<p>maankäytön johtaja, toimitilajohtaja</p>
---	--	--	---	-----------------------------	---

Perustelut: Mikäli rakennus ja sen alla oleva maa-alue on eri yksiköiden hallinnassa, tarvitaan kokonaisuuden myymiseksi sekä konserni- ja tilajaoston että kaupunkiympäristö lautakunnan päätös. Ehdotetaan, että näissä tilanteissa päätöksen voisi tehdä yksin kaupunkiympäristölautakunta.

Hallintosäännön yleisen osan henkilöstötaulukko

Taulukkoon esitetään seuraavia muutoksia:

Paikalliset sopimukset				<p>Kaupunginjohtaja henkilöstöjohtaja</p>
------------------------	--	--	--	---

Perustelut: käytännössä paikalliset sopimukset hyväksyy henkilöstöjohtaja, koska hän hoitaa ko. neuvottelut ja sopimus hyväksytään neuvottelupöytäkirjan allekirjoituksella.

Paikallisesti ratkaistavien järjestelyvarojen käyttö määrä Järjestelyvarojen kohdentaminen yksittäisiin palkkoihin				Kaupunginjohtaja Henkilöstöjohtaja
---	--	--	--	---------------------------------------

Perustelut: käytännössä kaupunginjohtaja päättää järjestelyvarojen määrän ja henkilöstöjohtaja kohdentaa ne yksittäisiin palkkoihin.

Kertapalkkiosta päättäminen				Esimies
-----------------------------	--	--	--	---------

Perustelut: kirjaus vastaa jo pitkään noudatettua käytäntöä.

Harkinnanvarainen virka/työvapaa <ul style="list-style-type: none"> • kaupunginjohtaja • tarkastusjohtaja • konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtajat • muut viranhaltijat ja työntekijät </= 1 vuoden aika > 1 vuoden aika 		X	Tark.ltk:n PJ	Kaupunginjohtaja Lähin virkasuhteinen esimies Kaupunginjohtaja, palvelualuejohtaja, vastualuejohtaja tai KH:n alaisen taseyksikön johtaja
---	--	---	---------------	---

Perustelut: Ehdotetaan, että myös vastualuejohtaja voisi myöntää yli vuoden virka/työvapaan.

Varoituksen antaminen viranhaltijalle/työntekijälle				Esimies, joka voi halutessaan saattaa asian ao. konsernipalvelu- tai palvelualuejohtajan tai KH:n taseyksikön johtajanoman esimiehensä ratkaistavaksi
--	--	--	--	---

Perustelut: Ehdotetaan, että varoituksen antamisen voisi antaa oman esimiehensä ratkaistavaksi. Lähin esimies on usein paremmin tietoinen tilanteesta kuin palvelualuejohtaja.

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskeva osia

Sääntöön ehdotetaan seuraavat muutokset:

2 § 2. kappale:

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä, puheenjohtajasta ja muista henkilöistä, joilla on oikeus edustaa valtuustoryhmää, on annettava valtuustolle kirjallinen ilmoitus, joka on kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen allekirjoitettava. Ilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Perustelut: Ilmoitukseen on liitettävä ryhmän kirjallinen hyväksyminen, joka korvaa kaikkien ryhmän valtuutettujen allekirjoitukset.

11 § 5. kappale

Kysely on kirjallisena toimitettava konsernipalveluiden kirjaamoon viimeistään viikkoa ennen **valtuuston kokousta tiedotustilaisuutta**. Myöhemmin toimitetut kyselyt sekä kyselyt, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin. Samalla kyselytunnilla vastattavaksi saa valtuutettu esittää enintään kaksi kyselyä.

Perustelut: Pykälän mukaiset kysymykset käsitellään valtuuston tiedotustilaisuudessa.

13 §:n 1. kappale

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista tarpeellisine liitteineen ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Liitetiedostoja voidaan julkaista **extranetissa sähköisessä kokousjärjestelmässä**. Esityslistan allekirjoittaa kaupunginvaltuuston puheenjohtaja.

Perustelut: Käytössämme ei ole enää extranettiä vaan sähköinen kokousjärjestelmä.

Kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskeva taulukko

Esitetään taulukkoon seuraavat muutokset:

kaupungin sijoitus- ja rahoituspolitiikka	x			kaupunginjohtaja
lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen ottaminen, lainojen takaisinmaksu ja lainaehtojen muuttaminen kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti				

Perustelut: Kuntalaki on muuttunut siten, että valtuuston tehtävänä on vastata ko. päätöksistä, joten kohta voidaan poistaa kaupunginhallituksen tehtävistä.

lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen sekä luottolimiittien myöntäminen ja lainaehtojen muuttaminen kaupungin määräysvallassa olevalle yhteisölle, säätiölle ja liikelaitokselle kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti				kaupunginjohtaja konsernipalvelujohtajan esittelystä
---	--	--	--	---

Perustelut: Lisätään selvyden vuoksi taulukkoon myös lainaehtojen muuttaminen ja poistetaan viranhaltijapäätösten esittely. Kunnallishallinto ei tunne viranhaltijapäätösten tekemistä esittelystä.

lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen myöntäminen ja lainaehtojen muuttaminen kaupungin määräysvallan ulkopuolella olevalle yhteisölle tai säätiölle kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa	X			
--	---	--	--	--

Perustelut: Lisätään ko. kohtaan selvyyden vuoksi myös maininta
lainaehtojen muuttamisesta.

rahoitus- ja sijoitustoimintaan liittyvästä sisäisestä marginaalista päättäminen				konsernipalvelujohtaja
---	--	--	--	------------------------

Perustelut: Sisäiset marginaalit ovat markkinahintaisia, joten erillisiä
päätöksiä marginaalista ei tarvita.

rahoitus- ja sijoitusriskien hallintaan liittyvien sopimusten hyväksyminen kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti				kaupunginjohtaja konsernipalvelujohtajan esittelystä
---	--	--	--	--

vakuuden asettaminen tämän taulukon talousasioissa tarkoitetun kaupungin sitoumuksen täyttämiseksi				kaupunginjohtaja konsernipalvelujohtajan esittelystä
--	--	--	--	---

Perustelut: Poistetaan viranhaltijapäätösten esittely. Kunnallishallinto ei tunne viranhaltijapäätösten tekemistä esittelystä.

Sivistyksen palvelualueita koskevat erillissäännöt toimivaltataulukko

Taulukkoon esitetään seuraavia muutoksia:

KAIKKIA VASTUUALUEITA KOSKEVAT ASIAT, lisäys

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV/KH	Lautakunta	Wellamo-opiston johtokunta	Viranhaltija
Yksittäisen toimipisteen aukioloaikojen väliaikaiset muutokset				ao. palveluyksikön esimies

Sivistyslautakunta on 25.4.2023 kokouksessaan § 38 ja hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta 26.4.2023 kokouksessaan § 39 esittänyt kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy esitetyn muutoksen hallintosääntöön. Perusteluna: mahdollistaa yksiköille tarvittaessa akuuttien aukioloaikojen muuttamisen esim. poissaolojen,

ilkiavallan tms. vuoksi ja myös uusien aukioloaikojen kokeilun ennen niiden viemistä lautakunnan päätettäväksi.

Sivistyslautakunta on 25.4.2023 kokouksessaan § 38 esittänyt kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy alla esitetyt muutokset hallintosääntöön.

VARHAISKASVATUSPALVELUT, muutos

Vastaa yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden valvonnasta Toimii varhaiskasvatuslain 52 §:ssä tarkoitettuna valvontaviranomaisena lukuun ottamatta 58 §:ssä tarkoitettua hallinnollisen pakon käyttämistä				palveluyksikön esimies
--	--	--	--	------------------------

Perustelut: Tarkennus valvontavastuuseen.

PERUSOPETUSPALVELUT, lisäys

Asuinkunnan hallintopäätös oppivelvollisuudesta vapauttamisesta maahan opiskelutarkoituksessa muuttaneelta peruskouluikäiseltä				palveluyksikön esimies
--	--	--	--	------------------------

Perustelut: Henkilöllä on oppivelvollisuuslain (30.12.2020/1214) 2 §:n 1 mom. mukaan oikeus vapautua oppivelvollisuudesta, jos hänen maassa oleskelunsa peruste on opiskelu. Asuinkunta päättää oppivelvollisuudesta vapauttamisesta hakemuksesta.

NUORISOPALVELUT, lisäys

Asuinkunnan hallintopäätös oppivelvollisuudesta vapauttamisesta maahan opiskelutarkoituksessa muuttaneelta perusopetuksen suorittaneelta				palveluyksikön esimies
--	--	--	--	------------------------

Perustelut: Henkilöllä on oppivelvollisuuslain (30.12.2020/1214) 2 §:n 1 mom. mukaan oikeus vapautua oppivelvollisuudesta, jos hänen maassa oleskelunsa peruste on opiskelu. Asuinkunta päättää oppivelvollisuudesta vapauttamisesta hakemuksesta.

Nuorisopalveluiden järjestökortistoon hyväksyminen				palveluyksikön esimies
--	--	--	--	------------------------

Perustelut: Jäsenkortistoon hakemisen ja hyväksymisen yhteydessä katsotaan, että yhdistys/toimintaryhmä kuuluu toimintansa ja kohderyhmänsä puolesta (2/3 jäsenistä alle 29-vuotiaita) nuorisopuolelle. Mm. vuosiavustusta saadakseen yhdistyksen/toimintaryhmän on täytynyt olla hyväksyttynä edellisen vuoden aikana jäsenkortistoon.

LUKIOKOULUTUS, lisäys

Harkinnanvaraisesta koulukuljetuksesta päättäminen				lukiojohtaja
--	--	--	--	--------------

Perustelut: Lukuvuodesta 2021–22 lähtien oppivelvollisuus laajennettiin koskemaan myös toista astetta. Oppivelvollisuuden laajeneminen toi maksuttomat koulumatkat myös lukiolaisille. Lukiolaisen koulumatkan pituuden täytyy olla säännösten mukainen (väh. 7 km), jotta hän on oikeutettu saamaan maksuttoman koulumatkan. Joissakin tapauksissa on koulutuksen järjestäjällä mahdollisuus käyttää harkintaa säännösten alittavan koulumatkan kustannusten korvaamisessa.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: säädöskokoelma

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 22.05.2023

§ 52

Asemakaava ja asemakaavanmuutosehdotus A-2892, Okeroinen, Pirttiharju, Ala-Okeroistentien teialueen muuttaminen kaduksi

9368/10.02.01.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaavoitusarkkitehti Tuomas Helin, p. 044 482 6337

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen A-2892, jolla muodostuu Lahden kaupungin Okeroisten (29.) kaupunginosan katu- ja rautatiealue ja ja Pirttiharjun (31.) kaupunginosan katualue.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 15.05.2023

§ 169

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen A-2892, jolla muodostuu Lahden kaupungin Okeroisten (29.) kaupunginosan katu- ja rautatiealue ja ja Pirttiharjun (31.) kaupunginosan katualue.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupungin Okeroisten (29.) ja Pirttiharjun (31.) kaupunginosien kauttakulku-sisääntulotietä suoja- ja näkemäalueineen koskeva asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus A-2892 Ala-Okeroistentie.

Asemakaava ja asemakaavan muutos laaditaan kaupungin aloitteesta.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen tavoitteena on osoittaa asemakaavan yleisen tien alueet katualueeksi ja samalla mahdollistaa katuympäristön kunnossapito ja korjaukset Lahden kaupungin toimesta. Ennen VT12 siirtymistä kunnossapitovastuu kuului valtiolle.

Kaupungin strategian (2022) mukaisesti kaava mahdollistaa kestävän kaupunkirakenteen.

Kaava edistää vuoden 2022 kärkihanketta 1. Hiilineutraali ympäristökaupunki edistämällä hiilineutraalia rakentamista.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella alueelle muodostuu katu- ja rautatiealue.

Kaavatilanne

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa alue on osoitettu seututieksi, jota leikkaa Lahti-Helsinki välin päärata, joka on maakuntakaavassa osoitettu merkittävästi parannettavaksi.

Asemakaava on valmisteltu oikeusvaikutteisen Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) mukaisesti ja suunnittelualue on siinä seututieksi, jonka yhteydessä kulkee pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti. Yleiskaavaa tarkistetaan rullaavasti valtuustokausittain.

Voimassa olevassa asemakaavassa alue on kauttakulku-sisääntulotietä suoja- ja näkemäalueineen.

Vaikutusten arviointi

Asemakaavalla ja asemakaavanmuutokselle ei ole merkittäviä vaikutuksia kaupunkirakenteeseen, meluun, maisemaan ja suojeluun. Vaikutus on pääasiassa hallinnollinen kauttakulku-sisääntulotien ja tämän suoja- ja näkemäalueiden muuttuessa kaupungin hallinnoimaksi kaduksi. Lahti-Helsinki pääradan eritasoristeysalue osoitetaan rautatiealueeksi.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa

Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu 19.12.2022 julkaistussa yleisessä kuulutuksessa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu 21.12.2022 ja luonnosvaiheen kuuleminen on pidetty 22.12.2022–20.01.2023.

Maanomistajien kanssa asiasta on keskustelut henkilökohtaisesti puhelimitse. Hanke on esitelty Lahden kaupungin ja Uudenmaan ELY-keskuksen yhteistyökokouksissa 31.8.2022 ja 15.02.2023.

Valmisteluvaiheen kuuleminen järjestettiin 22.12.2022–22.02.2023. Sen yhteydessä viranomaisille toimitettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja kaavaluonnosvaihtoehdot ja pyydettiin niistä viranomaislausunnot.

Asemakaavaa ja asemakaavan muutosta on käsitelty Lahden ja ELY:n kaavaneuvottelussa 13.9.2022.

Luonnosvaiheen kuulemisen aikana saatiin 6 kpl lausuntoja ja 2 kpl mielipiteitä. Luonnosvaiheen lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

Poliisi toteaa lausunnossaan maantien olevan nykyisessä kunnossaan sangen turvallinen mahdollistaa sujuvan liikennöinnin.

Liikenneturvallisuuden kannalta haastavin kohta on Hennalankadun risteys, jonka kehittäminen nähdään ensiarvoisen tärkeänä.

Hämeen ELY-keskus toteaa lausunnossaan kaavasunnitelma noudattavan Lahden eteläisen kehätien tiesuunnitelman hyväksymispäätöstä ja kaava-alue mukailevan nykyisiä kiinteistörajoja.

Lahden kumppanuuspöydät nostavat mielipiteessään esiin kysymyksen tien tulevaisuuden kunnossapidosta ja sen ympäristövaikutuksista.

Muistutuksessa 2 tiedustellaan Kyläkunnantien säilymisen kohtalosta, sekä kaavasunnitelman vaikutuksesta tähän

Lausunnoilla ja mielipiteillä ei ole vaikutusta kaavaehdotuksen sisältöön. Kaavasunnitelma mahdollistaa kaupungin jo hyväksymän liikkenympyrän toteuttamisen Hennalankadun risteykseen, jonka myös Poliisi nostaa lausunnossaan esille.

Asemakaava itsessään ei ota kantaa katualueen kunnossapitotasoon.

Asemakaava ei ota kantaa Kyläkunnantiehen, suunnittelualueen rajautuessa vain nykyiseen tiealueeseen suoja- ja näkymäkaistoineen.

Kaavan laatimisesta perittävät maksut

Asemakaava ja asemakaavan muutos ei vaadi maankäyttösopimusta.

Asian aiempi käsittely lautakunnssa

Kaupunkiympäristölautakunta käsiteli asiaa kokouksessaan 22.3.2023 Asian esittelijän maankäytön johtajan Petri Honkasen päätösehdotus oli seuraava:

”Kaupunkiympäristölautakunta päättää asettaa asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen A–2892 julkisesti nähtäville.

Mikäli mahdolliset muistutukset eivät anna muuhun aihetta, lautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen A–2892, jolla muodostuu Lahden kaupungin Okeroisten (29.) kaupunginosan katu- ja rautatiealue ja ja Pirttiharjun (31.) kaupunginosan katualue.”

Ehdotus hyväksyttiin.

Ehdotuksen nähtävilläolo

Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus on ollut maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 06.04.-08.05.2023, eikä sitä vastaan ole tehty muistutuksia.

Muutosehdotuksista saatiin kaksi lausuntoa Hämeen ELY-keskukselta ja Lahden museoilta. Lausunnoissa ei ollut huomautettavaa kaavan sisältöön. Lausunnot ovat päätösehdotuksen liitteenä.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle, asemakaavat

Toimenpiteet

Kyla: kuulutus, kh

Kh: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä muistutuksen tekijöille, kv

Kv: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä hakijalle ote pöytäkirjasta ilman liitteitä muistutuksen tekijöille, ote pöytäkirjasta ilman liitteitä sitä pyytäneille kunnan jäsenille, sähköinen tiedoksianto Hämeen ELY –keskukselle.

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus,

sähköisesti:

kuulutus Hämeen ELY -keskus,

kuulutus + kartta Hämeen Maanmittauslaitos,

kuulutus + kartta Päijät-Hämeen liitto,

kuulutus kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelu

Liitteet

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

- 5 A-2892 Kaavaehdotuskartta
- 6 A-2892 Osallistumis- ja arvioitu suunnitelma (OAS)
- 7 A-2892 Luonnosvaiheen lausunnot
- 8 A-2892 Luonnosvaiheen mielipiteet
- 9 A-2892 Ehdotusvaiheen lausunto
- 10 A-2892 Ehdotusvaiheen lausunnot
- 11 A-2892 Kaavaselostus ja seurantalomake KV

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 22.05.2023

§ 53

Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet

27/00.01.01.03/2023

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää seuraavat kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet kaupunginhallituksen käsiteltäväksi:

- Valtuutettu Riina Puusaaren ym. valtuustoaloite:

Monikulttuurisuusneuvoston perustaminen

- Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite: Tekojääkentän rakentaminen kauppatorille

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto lähettää aloitteet kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Perusteluosa

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 9 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle sen jälkeen, kun se on esitelty valtuustolle.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Toimenpiteet

kirjaamo

Liitteet

- 12 Valtuustoaloite, monikulttuurisuusneuvoston perustaminen, peitetty
- 13 Valtuustoaloite jäätori

Kaupunginvaltuusto

Pöytäkirja

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 43, § 44, § 47, § 48, § 49, § 50, § 53

nro 4

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 45, § 46, § 51

nro 4

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, kunnallisasiat

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomaisen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Annettaessa päätös asianosaiselle tiedoksi hänen suostumuksellaan sähköisenä viestinä hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Muuta tiedoksiantotapaa käytettäessä asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Valitusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja
Tuomioistuinmaksut

nro 4

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 52

nro 4

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, kunnallisasiat

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Sen lisäksi alueellisella ympäristökeskuksella ja muulla viranomaisella on toimialaansa kuuluvissa asioissa oikeus valittaa asemakaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä. Valitusoikeus on myös maakunnan liitolla ja kunnalla, joiden alueella asemakaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia. Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta erikseen säädetään, on rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan oikeus valittaa kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika ja sen alkaminen

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen kaikkien valitukseen oikeutettujen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 4

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.